

MOGELIJK TOEKOMSTIGE VESTIGING VAN DRIETEENMEEUW IN NEDERLAND?

Ton Eggenhuizen

Inleiding

De Drieteenmeeuw is een broedvogel van bijna alle Europese landen aan de Noordzee, de Atlantische Oceaan en de Barentszee. Alleen in Nederland en België heeft de soort (nog) niet gebroed. In de Europese populatie vinden twee belangrijke trends plaats. Enerzijds is er een groei in de meeste kolonies (bijvoorbeeld Groot-Brittannië 2-3 %) en daaraan gekoppeld anderzijds worden veel nieuwe kolonies gevestigd (Spanje 1^e in 1971; Portugal 1973; West-Duitsland 1938 en Zweden 1967).

De Drieteenmeeuw broedt op kliffen en rotskusten. Ook wordt wel op gebouwen (ramen, nissen en richels) in havensteden gebroed (Cramp & Simmons, 1983). Het eerste broedbiotoop is in Nederland niet aanwezig, het tweede wel, bijvoorbeeld in IJmuiden. Een andere belangrijke factor die nodig is om succesvol te kunnen broeden is een goede fourageermogelijkheid. De Nederlandse kust moet gezien het breed voedselspectrum van de soort en de mogelijkheid maximaal 50 kilometer van het nest te fourageren, voldoende fourageermogelijkheden bieden.

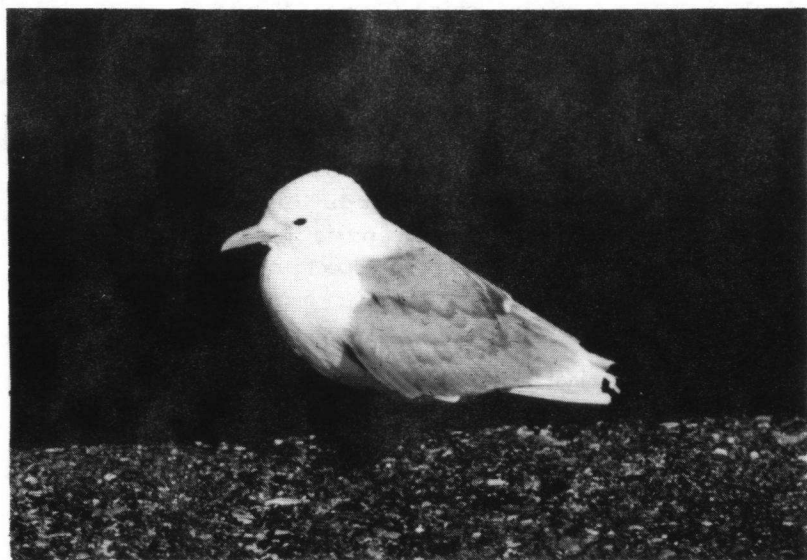
Het is het hele jaar mogelijk om langs de kust Drieteenmeeuwen te zien. In juni en juli 1979-1983 werden in Noord-Holland op diverse plaatsen Drieteenmeeuwen gezien, van noord naar zuid: Texel, Den Helder, Camperduin en rond IJmuiden (SOVON, 1987).

Waarneming 1988

Op 16 juni 1988 werd op het strand van IJmuiden een Kleine Kokmeeuw ontdekt. Toen ik 's avonds de soort kwam "twitchen", was ik verrast ook Drieteenmeeuwen te zien. Het meest verrassende daaraan was dat de vogels (4 adulte en 2 eerste zomerkleed vogels) baltsten (choking-display, roepen en stro'tjes rapen). Gezien het tijdstip van de waarneming, de leeftijd van de vogels en de bovenbeschreven aanwezige broedvoorwaarden, is het niet uitgesloten dat de soort zich in de toekomst in de haven gaat

vestigen. Het is dan ook belangrijk om rekening te houden met een broedgeval. Mocht men een broedgeval vermoeden, dan is het zaak dit zo gedetailleerd mogelijk te registreren en de gegevens door te sturen naar (o.a.) de districtcoördinator van SOVON.

In het verleden is wel eens de mogelijkheid genoemd dat Noordse Stormvogels in Nederland tot broeden zouden kunnen komen, gezien het zomerse voorkomen van die soort. Soms vloog er een vogel bij goed weer van ver op zee naar de kust, om daar wat heen en weer te vliegen. Ook de Noordse Stormvogel broedt soms op richels e.d. op gebouwen in havens.

Adulte Drieteenmeeuw in zomerkleed op de Zuidpier in voorjaar '88. Steeds vaker worden deze meeuwtjes in voorjaar en zomer langs de kust gezien. Belangrijke verschillen met de Stormmeeuw zijn o.a. het slankere formaat, de zwarte uiteinden van de handpennen zonder witte vlekken en de korte zwarte poten (met drie tenen!). Adulte Drieteenmeeuwen hebben overigens een mooie rode oogrand en rode basis aan de snavelrand. Foto: Ferdy Hieselaar.

Discussie

Baltsgedrag en nestmateriaalvergaring is overigens als bewijs niet voldoende om van een broedgeval te spreken. In Amsterdam heb ik regelmatig 2^e en 3^e zoner Zilvermeeuwen zien baltsen en stro'tjes rapen. Deze vogels zijn echter nog niet in staat een broedpoging te ondernemen.

Opvallend is dat het broeden van Drieteenmeeuwen in Nederland al eerder ter discussie heeft gestaan (Walters, 1981). Hierbij ging het om een vondst van een vogel met broedvlekken bij Amsterdam op 3 juli 1980. Het bedoelde artikel ging over het onterecht waarde toekennen aan broedplekken als broedcriterium. Broeden nabij de toenmalige vindplaats was uitgesloten, maar de vindplaats was slechts op ca. 15 kilometer afstand van de haven van IJmuiden, waar broeden wel mogelijk is.

Literatuur

- Cramp, S., & K.E.L. Simmons, 1983. Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa, Vol. 3.
- SOVON, 1987. Atlas van de Nederlands vogels.
- Walters, J., 1981. Broedplekken als criterium voor "waarschijnlijk broeden", Limosa 54: 65-66.

A.H.V. (Ton) Eggenhuizen
R. Claeszenstraat 76¹
1056 WR Amsterdam